

SIKKERHEDSDATABLAD

Ifølge Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) artikel 31, bilag II med ændringer.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Identificerede anvendelser: Smøremiddel

Anvendelser som frarådes: Ingen identificerede anvendelser der frarådes.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Producent / Leverandør
VIEROL AG
Karlstraße 19
26123 Oldenburg

Telefon: +49 441 210 20 - 0
Fax: +49 441 210 20 - 111

Kontakt for anmodning om sikkerhedsdatablade

E-mail: Smøremidler til biler info@vierol.de
Smøremidler til industrien info@vierol.de

Telefon: +49 441 210 20 - 0
Fax: +49 441 210 20 - 111

Informationsafdeling for sikkerhedsdatablade

E-mail: info@vierol.de

1.4 Nødtelefon: Giftinformationszentrum Nord (Göttingen) +49 (0)551/19240

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Produktet er klassificeret og mærket som farligt i henhold til CLP-forordningen nr. 1272/2008 (EF).

Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 med senere ændringer.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

Sundhedsmæssige Farer

Akut toxicitet (Indånding - støv og tåge) Kategori 4 H332: Farlig ved indånding.

Inhaleringsfare Kategori 1 H304: Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

Miljøfarer

Kroniske farer for vandmiljøet Kategori 3 H412: Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Fareresumé

Fysiske Farer:

Ved at overholde de sædvanlige sikkerhedsforanstaltninger ved omgang med mineralolieprodukter og kemikalier samt anvisningerne om håndtering (punkt 7) og om personlige værnemidler (punkt 8) er der ingen særlige risici kendte.

Miljøfarer: Undgå udledning til miljøet.

2.2 Mærkningselementer

Indeholder: Kulbrinter, lav viskositet

Signalord: Fare

Fareerklæringer: H332: Farlig ved indånding.
H304: Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
H412: Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Erklæring om Forebyggelse

Forebyggelse: P273: Undgå udledning til miljøet.

Nødhjælp: P301+P310: I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.
P331: Fremkald IKKE opkastning.
P312: I tilfælde af ubehag ring til en GIFTINFORMATION eller en læge.

Destruktion: P501: Indhold/beholder bortskaffes i et passende behandlings- og bortskafningsanlæg i henhold til gældende love og forskrifter og produktets tilstand på bortskafningstidspunktet.

Yderligere oplysninger på etiketten

EUH208: Indeholder: Alkylmethacrylat. Materialet kan fremkalde en allergisk reaktion.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

2.3 Andre farer: Ingen oplysninger.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2 Blandinger

Generelle oplysninger: Præparat af syntetiske olier med additiver.

Kemisk betegnelse	Identifikation	Koncentration *	REACH registreringsnummer	Bemærkninger
Kulbrinter, lav viskositet	EC: 500-228-5	50,00% - <100,00%	01-2119493069-28	
Basisolie, naftensk	EINECS: 265-156-6	10,00% - <20,00%	01-2119480375-34	
PMA-polymer	Polymer	5,00% - <10,00%		
Phenolisk antioxidant	EINECS: 204-881-4	0,25% - <1,00%	01-2119565113-46	
Alkylmethacrylat	EINECS: 201-297-1	0,10% - <1,00%	01-2119452498-28	

* Alle koncentrationer er beregnet i procent af vægten, medmindre bestanddelen er en gas. Gaskoncentrationer beregnes i procent af rumfanget.

PBT: persistent, bioakkumulerende og toksisk stof

vPvB: meget persistent og meget bioakkumulerende stof

Klassificering

Kemisk betegnelse	Identifikation	Klassificering
Kulbrinter, lav viskositet	EC: 500-228-5	CLP: Asp. Tox. 1;H304, Acute Tox. 4;H332
Basisolie, naftensk	EINECS: 265-156-6	CLP: Asp. Tox. 1;H304
PMA-polymer	Polymer	CLP: Eye Irrit. 2;H319
Phenolisk antioxidant	EINECS: 204-881-4	CLP: Aquatic Acute 1;H400, Aquatic Chronic 1;H410; M-faktorer (aquatic acute): 1; M-faktorer (aquatic chronic): 1
Alkylmethacrylat	EINECS: 201-297-1	CLP: Flam. Liq. 2;H225, Skin Irrit. 2;H315, Skin Sens. 1B;H317, STOT SE 3;H335

CLP: Forordning nr. 1272/2008

Stofspecifik grænse

Kemisk betegnelse	Identifikation	Stofspecifik grænse	Fareklasse	Farekategorier	Faresætninger
PMA-polymer	Polymer	>= 75 %	Øjenirritation	2	H319
Alkylmethacrylat	EINECS: 201-297-1	>= 10 %	Specifik organotoksicitet - enkelt eksponering	3	H335

Teksten til de opførte farehenvísninger fremgår af afsnit 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

Generelt: Skift tøj og sko, der er gennemvædet eller forurenede med produktet. Kom aldrig klude med produktet i lommen.

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding: Rigtig tilførsel af frisk luft og opsøg for en sikkerheds skyld en læge.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

Øjenkontakt:	Skyl straks med rigelige mængder vand med udspilet øjenlåg.
Hudkontakt:	Vask med vand og sæbe. Generelt er produktet ikke hudirriterende.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt.
4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:	Forgiftningssymptomer kan optræde med mange timers forsinkelse, derfor kræves der overvågning af en læge i mindst 48 timer efter en ulykke.
4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig	Søg læge ved tegn på symptomer.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler: CO₂, slukningspulver eller tågeagtig vandstråle. Større brande skal bekæmpes med alkoholbestandigt skum eller vandstråle med egnet tensidtilsætning.

Uegnede slukningsmidler: vand i fuld stråle.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen: Ved brand kan der dannes sundhedsfarlige gasser.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Særlige forholdsregler ved brandbekæmpelse: Ingen oplysninger.

Særlige beskyttelsesmidler for brandmandskab: Ved brand skal der anvendes uafhængigt, luftforsynet åndedrætsværn og heldragt.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer: I tilfælde af spild, vær opmærksom på glatte gulve og overflader.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger: Det skal forhindres, at udslippet spredes (f.eks. ved inddæmning eller oliespærrer).

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning: Opsamles med væskebindende materiale som sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbinde-middel eller savsmuld.

6.4 Henvisning til andre punkter: Se punkt 8 vedr. personlige værnemidler. Informationer om sikker håndtering se afsnit 7. Informationer om bortskaffelse se afsnit 13.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring:

- 7.1 Forholdsregler for sikker håndtering:** Må kun bruges på steder med god ventilation. Der må ikke spises, drikkes eller ryges under arbejdet. De sædvanlige sikkerhedsforanstaltninger ved omgang med mineralolie- og kemiprodukter skal overholdes.
- 7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:** "Lokale bestemmelser vedrørende håndtering og opbevaring af vandforurenende produkter skal følges. Undgå aerosoldannelse. Må ikke opvarmes til temperaturer i nærheden af flammepunktet.
- 7.3 Særlige anvendelser:** Ikke relevant

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1 Kontrolparametre

Grænseværdier for Erhvervsmæssig Eksposering

Kemisk betegnelse	Type	Grænseværdier for Eksposering	Kilde
Basisolie, naftensk - Tåge	GV	1 mg/m ³	Danmark. Grænseværdier for eksposering. (12 2011)
Phenolisk antioxidant	GV	10 mg/m ³	Danmark. Grænseværdier for eksposering. (12 2011)
Alkylmethacrylat	GV	25 ppm	Danmark. Liste over organiske opløsningsmidler, Arbejdstilsynet. (08 2007)
Alkylmethacrylat	GV	25 ppm 102 mg/m ³	Danmark. Grænseværdier for eksposering. (12 2011)

8.2 Eksponeringskontrol

- Passende tekniske sikkerhedsforanstaltninger:** Der skal være effektiv ventilation. Ventilationsraten skal tilpasses forholdene. Hvis det er relevant, skal der anvendes lukkede systemer, lokal udsugning eller andre tekniske foranstaltninger for at holde de luftbårne koncentrationer under de anbefalede grænseværdier. Hvis der ikke er fastsat grænseværdier, skal de luftbårne niveauer holdes på et acceptabelt niveau.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger som f.eks. personlige værnemidler

- Generelle oplysninger:** Før pausen og ved arbejdets ophør bør hænderne vaskes. Anvend de påkrævede personlige værnemidler. Personlige værnemidler skal vælges i overensstemmelse med gældende CEN standarder og i samarbejde med leverandøren af personlige værnemidler. De sædvanlige sikkerhedsforanstaltninger ved omgang med mineralolieprodukter eller kemikalier skal under alle omstændigheder overholdes.
- Beskyttelse af øjne/ansigt:** Undgå kontakt med hud og øjne. Beskyttelsesbriller/ansigtsskærm anbefales. Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm ved risiko for stænk.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

Beskyttelse af hud

Beskyttelse af Hænder:

Materiale: Nitrilbutylgummi (NBR).
Min. gennemtrængningstid: ≥ 480 min
Anbefalet materialetykkelse: $\geq 0,38$ mm

Undgå længerevarende og gentagen hudkontakt. Egnede handsker kan anvises af handskeleverandøren. Forebyggende hudbeskyttelse med hudbeskyttende salve. Beskyttelseshandsker, hvor det sikkerhedsteknisk er tilladt. Hos handskefabrikanten skal man forespørge om den nøjagtige gennemtrængningstid og overholde denne. Da denne ikke kun afhænger af handskematerialet, men også af specifikke faktorer på arbejdspladsen.

Andet:

Opbevar ikke pudseklude vædet med produktet i bukselommerne. Brug særligt arbejdstøj.

Beskyttelse af åndedrætsorganer:

Type af åndedrætsværn: Hvis teknisk styring ikke kan sikre, at luftbårne koncentrationer holdes under de anbefalede eksponeringsgrænser eller på et acceptabelt niveau (i lande hvor der ikke er fastsat eksponeringsgrænser), skal der bæres godkendt åndedrætsværn. Luftrensende åndedrætsværn med passende, statsgodkendt (hvis relevant) luftrensende filter, patron eller beholder. Kontakt en læge eller producenten for yderligere oplysninger.

Farer ved varme:

Ingen oplysninger.

Hygiejniske foranstaltninger:

Sørg for god personlig hygiejne. Vask hænder før der spises, drikkes og/eller ryges samt efter endt arbejde. Vask rutinemæssigt arbejdstøj for at få fjernet forurenende stoffer. Kassér forurenede fodtøj, som ikke kan renses.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:

Ingen oplysninger.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende

Form: flydende

Form: flydende

Farve: Grøn

Lugt: Karakteristisk

pH-værdi: stof / blanding er ikke-opløselige (i vand)

Frysepunkt: ikke bestemt

Kogepunkt: ikke bestemt

Flammepunkt: 160 °C

Fordampningshastighed: Ikke anvendelig ved blandinger.

Antændelighed (fast stof, luftart): ikke bestemt

Eksplodingsgrænse, øvre (%)—: Ikke anvendelig ved blandinger.

Eksplodingsgrænse, nedre (%)—: Ikke anvendelig ved blandinger.

Damptryk: Ikke anvendelig ved blandinger.

Relativ dampvægtfylde: Ikke anvendelig ved blandinger.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

Massefylde:	0,83 g/ml (15,00 °C)
Opløselighed	
Opløselighed i vand:	Uopløselig i vand
Opløselighed (anden):	Ingen oplysninger.
Fordelingskoefficient (n-octanol/vand):	Ikke anvendelig ved blandinger.
Selvtændelsestemperatur:	ikke bestemt
Nedbrydningstemperatur:	ikke bestemt
Kinematisk viskositet:	18,5 mm ² /s (40 °C)
Eksplorative egenskaber:	Værdi ikke relevant for klassificering.
Oxiderende egenskaber:	Værdi ikke relevant for klassificering.
Partikelegenskaber:	Ikke relevant
9.2 Andre oplysninger	Ingen oplysninger.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet:	Stabilt under normale temperaturforhold og ved anbefalet brug.
10.2 Kemisk stabilitet:	Ingen oplysninger.
10.3 Risiko for farlige reaktioner:	Ingen ved normale forhold.
10.4 Forhold, der skal undgås:	Undgå varme eller forurening.
10.5 Materialer, der skal undgås:	Stærkt oxiderende midler. Stærke syrer. Stærke baser.
10.6 Farlige nedbrydningsprodukter:	Termisk nedbrydning eller forbrænding kan frigøre carbonoxider og andre toksiske gasser eller dampe.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toxicitet

Indtagelse

Produkt: Ikke klassificeret for akut toksicitet ud fra tilgængelige data.

Specifikke stoffer

Kulbrinter, lav viskositet LD 50 (Rotte): > 5.001 mg/kg

PMA-polymer LD 50 (Rotte): > 5.000 mg/kg

Phenolisk antioxidant LD 50 (Rotte): > 2.930 mg/kg (OECD 401)

Hudkontakt

Produkt: Ikke klassificeret for akut toksicitet ud fra tilgængelige data.

Specifikke stoffer

Phenolisk antioxidant LD 50 (Rotte): > 5.000 mg/kg (OECD 402)

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

Indånding

Produkt: Akut Toksicitet Estimat af blandingen: 1,79 mg/l
Støv, tåge og røg Støv, tåge og røg

Specifikke stoffer

Kulbrinter, lav viskositet LC 50 (Rotte, 4 h): 1,17 mg/l
Støv, tåge og røg

Basisolie, naftensk LC 50 (Rotte, 4 h): > 5,53 mg/l
Støv, tåge og røg

Ætsning og Irritation for Huden:

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Alvorlig Skade/Irritation for Øjne:

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Luftvejs Eller Hud Sensibilisering:

Produkt: Medfører overfølsomhed i huden: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Sensibilisator for vejtrækningssystemet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Specifikke stoffer

Phenolisk antioxidant Ikke sensibiliserende (marsvin); OECD 406.

Kimcellemutagenicitet

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Kræftfremkaldende egenskaber

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Reproduktionstoksicitet

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Specifik Organtoksicitet - Enkelt Eksponering

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Specifik Organtoksicitet - Gentagne Eksponeringer

Produkt: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Inhaleringsfare

Produkt: Baseret på de tilgængelige data er klassifikationskriterierne opfyldt.

Andre negative virkninger: Ingen oplysninger.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Akut toxicitet

Produkt:

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Fisk

Specifikke stoffer

Kulbrinter, lav viskositet LC 50 (Fisk, 96 h): > 1.000 mg/l

Basisolie, naftensk LC 50 (Fisk, 96 h): > 101 mg/l

Hvirvelløse Vandorganismer

Specifikke stoffer

Kulbrinter, lav viskositet EC50 (Vandloppe, 48 h): > 1.000 mg/l

Phenolisk antioxidant EC50 (Vandloppe, 48 h): 0,61 mg/l (OECD 202)

Kronisk toksicitetProdukt:

Baseret på de tilgængelige data er klassifikationskriterierne opfyldt.

Hvirvelløse Vandorganismer

Specifikke stoffer

Kulbrinter, lav viskositet NOEC (Vandloppe, 21 d): 125 mg/l

Phenolisk antioxidant NOEC (Vandloppe, 21 d): > 0,39 mg/l

Giftighed for vandplanter

Specifikke stoffer

Kulbrinter, lav viskositet EC50 (Alge, 72 h): > 1.000 mg/l

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Biologisk nedbrydning

Produkt:

Ikke anvendelig ved blandinger.

Specifikke stoffer

Phenolisk antioxidant 30 % (OECD 302C) Ikke letnedbrydelig.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Produkt:

Ikke anvendelig ved blandinger.

Specifikke stoffer

Phenolisk antioxidant Kan akkumuleres i organismer.

12.4 Mobilitet i jord:

Produkt:

Ikke anvendelig ved blandinger.

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Dette produkt indeholder ingen stoffer, som opfylder PBT/vPvB kriterierne.

12.6 Andre negative virkninger:

Ingen oplysninger.

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Generelle oplysninger: Affald og rester bortskaffes i henhold til de lokale myndigheders krav.

Bortskaffelsesmetoder: Må ikke tømmes i kloakfløb; materialet og dets beholder skal bortskaffes på en sikker måde. Overhold, at brugte produkter ikke må opbevares sammen med andre produkter.

Europæiske affaldskoder

13 01 11*: Syntetiske hydraulikolier

PUNKT 14: Transportoplysninger

ADR/RID

- 14.1 UN-nummer eller ID-nummer: —
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): —
- 14.3 Transportfareklasse(r)
 - Klasse: Ikke-farligt gods
 - Etiket(ter): —
 - ADR farenr.: —
 - Tunnelrestriktionskode: —
- 14.4 Emballagegruppe: —
- 14.5 Miljøfarer: —
- 14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren: —

IMDG

- 14.1 UN-nummer eller ID-nummer: —
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): —
- 14.3 Transportfareklasse(r)
 - Klasse: Ikke-farligt gods
 - Etiket(ter): —
 - EmS No.: —
- 14.3 Emballagegruppe: —
- 14.5 Miljøfarer: —
- 14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren: —

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

IATA

14.1 UN-nummer eller ID-nummer:	—
14.2 Godsbetegnelse:	—
14.3 Transportfareklasse(r):	
Klasse:	Ikke-farligt gods
Etiket(ter):	—
14.4 Emballagegruppe:	—
14.5 Miljøfarer:	—
14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren:	—

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

EU-forordninger

Forordning (EF) nr. 1005/2009 om stoffer, der nedbryder ozonlaget, BILAG I KONTROLLEREDE STOFFER: intet

Forordning (EU) 2019/1021 om persistente organiske miljøgifte (omarbejdning), med ændringer: intet

15.2 Der er ikke foretaget nogen kemikaliesikkerhedsvurdering.
Kemikaliesikkerhedsvurdering:

PUNKT 16: Andre oplysninger

Oplysninger om revision: Ændringer er mærket med en dobbeltstreg i marginen.

Ordlyden af H-sætningerne i afsnit 2 og 3

H225	Meget brandfarlig væske og damp.
H304	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
H315	Forårsager hudirritation.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H319	Forårsager alvorlig øjenirritation.
H332	Farlig ved indånding.
H335	Kan forårsage irritation af luftvejene.
H400	Meget giftig for vandlevende organismer.
H410	Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.
H412	Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Oplysninger om uddannelse: Følg træningsvejledningen ved håndtering af dette materiale.

Revisionsdato: 17.02.2022

Produktnavn: VAICO VA-002-SYNT

Ansvarsfraskrivelse:

Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er givet i god tro og baserer på vores aktuelle viden og erfaringer. Formålet med disse er kun at beskrive produktet med henblik på sikkerhedskrav ved omgang, transport og bortskaffelse. Ved disse oplysninger er der på ingen måde tale om en (teknisk) beskrivelse af varens beskaffenhed (produktspecifikation). Produktets egnethed til et konkret anvendelsesformål kan ikke afledes af vores oplysninger i sikkerhedsdatabladet. Det er ikke tilladt at foretage ændringer i dette dokument. Informationerne kan ikke overføres til andre produkter. Hvis produktet blandes eller forarbejdes sammen med andre materialer eller selv bearbejdes, kan informationerne i dette sikkerhedsdatablad ikke overføres til det nye materiale, der er fremstillet. Modtageren af vores produkter er selv ansvarlig for ved sit arbejde at overholde den gældende lovgivning på nationalt og lokalt plan. Kontakt os venligst, hvis der er brug for aktuelle sikkerhedsdatablade. Dette datablad er et sikkerhedsdatablad i henhold til § 5 i GefStoffV (tysk forordning om farlige stoffer). Det er udarbejdet elektronisk i henhold til bekendtgørelse 220 og har ingen underskrift.